

Advies 'Offerte aanvraagdocument Wmo 2015'

WMO- (advies)raden:

- Elburg
- Ermelo
- Harderwijk
- Nunspeet
- Oldebroek
- Putten
- Zeewolde

Zeewolde

Advies WMO-(advies)raden RNV-gemeenten + Zeewolde betreffende: 'Offerte aanvraagdocument Wmo 2015'

Wmo-(advies)raden:

Elburg
Ermelo
Harderwijk
Nunspeet
Oldebroek
Putten
Zeewolde

Inleiding

In vervolg op de notitie 'Uitgangspunten inkoop Wmo 2015' hebben de gemeenten in de RNV + Zeewolde het 'Offerte aanvraagdocument Wmo 2015' ter advisering aangeboden aan de Wmo-(advies)raden van de betrokken gemeenten. Op 15 mei 2014 zijn de gezamenlijke Wmo-(advies)raden geïnformeerd door de ambtelijke stuurgroep voor het inkooptraject. Evenals voor de notitie 'Uitgangspunten inkoop Wmo 2015' werden de Wmo-(advies)raden geconfronteerd met een zeer krap tijdschema en het feit dat het document nog niet compleet was. Het complete document werd pas 23 mei jl. ter beschikking gesteld. De ambtelijke stuurgroep heeft verzocht om vóór 2 juni 2014 het advies te ontvangen, zodat dit verwerkt kan worden en het document beschikbaar is voor besluitvorming in de colleges. Helaas voor de Wmo-(advies)raden is bij het besluitvormingsproces van de colleges en gemeenteraden geen flexibiliteit in termijnen mogelijk zodat alle zeilen moeten worden bijgezet door de vrijwilligers van de WMO-(advies)raden om tot een gedegen en dan ook nog regionaal gedragen advies te komen.

Op 27 mei 2014 zijn de vertegenwoordigers van de Wmo-(advies)raden in Putten bij elkaar geweest om tot een gezamenlijk advies te komen.

1) Algemeen

Unaniem zijn de Wmo-(advies)raden van mening dat hoewel goed verwoord, het een dichtgetimmerd document is, waarbij geconstateerd wordt dat het een Top-Down benadering is, waarbij van participatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer nauwelijks sprake is, laat staan dat er vanuit cliëntperspectief het document is gemaakt. Er is begrip voor dat dit is geschreven vanuit een juridisch kader, maar lijkt het erop dat het een dictaat is dat door de aanbieders maar ondertekend dient te worden, wil men mee kunnen doen. Met dit document wordt de flexibiliteit die in Wmo-land wordt gevraagd volledig ingeperkt. Het lijkt erop dat met de uitwerking van dit inkoopdocument een kopie van het zorgkantoor ontstaat.

Hieronder volgen een paar algemene opmerkingen, die mogelijk verder in het advies nog worden uitgewerkt.

- a) De Wmo-(advies)raden vragen u om meer helderheid te verschaffen door een duidelijker onderscheid te maken tussen de voorwaarden voor perceel 1 en perceel 2. Dit loopt deels door elkaar heen en geeft geen duidelijkheid.
- b) In algemene zin lijkt het erop dat er geen vertrouwen is in de aanbieders, waardoor allerlei controlemechanismen worden geïnstalleerd die een de-bureaucratisering in de weg staan. Hoewel we in een eerder advies hebben gevraagd jaarlijks te monitoren en dit te publiceren, vragen de Wmo-(advies)raden zich af of de gemeenten de monitoring die men in dit document beschrijft wel kunnen uitvoeren en zo ja wat dit gaat kosten. Dit is geld dat niet aan de cliënt kan worden besteed. Binnen de AWBZ zijn er al experimenten geweest met regelarme zorg met het adagium High trust, High penalty. Wij adviseren om hier naar te kijken en voordeel mee te doen.
- c) De eisen die worden gesteld zijn vooral gericht op korte termijn successen. In tegenstelling tot in andere sectoren is de zorg moeilijk vast te leggen in cijfers, want het is een proces dat lastig in korte termijn resultaten is te vangen.
- d) Burgerinitiatieven worden in het stuk niet genoemd als mogelijkheid om Wmo diensten te kunnen uitvoeren. Het wordt alleen genoemd als eis dat een opdrachtnemer open moet staan voor burgerinitiatieven. Mogelijkheden voor het instappen van burgerinitiatieven moeten mogelijk zijn en worden verwoord in het document. Het verdient aanbeveling hiermee budgettair rekening te houden.
- e) Er wordt ingezet op een verschuiving van begeleiding individueel naar begeleiding groep en van recreatieve activiteiten naar arbeidsmatige activiteiten. Het lijkt erop dat recreatieve dagbesteding niet als vorm van begeleiding wordt gezien, terwijl dat bij uitstek een middel is om een resultaat voor de cliënt te bereiken. Dat er primair op groepsbegeleiding wordt ingezet, is prima, maar individuele begeleiding is vaak maar voor een klein percentage te verschuiven, zonder dat dit ten koste gaat van de resultaten die voor een cliënt moeten worden bereikt.

- f) Wij juichen het toe dat transformatie als een belangrijk thema in dit inkoopdocument wordt genoemd. Zorgen maken de Wmo-(advies)raden zich over de monitoring van dit proces en de kosten die dit met zich meebrengt.
- g) De Wmo-(advies)raden benadrukken dat het inkoopbeleid gaat om de cliënt van jong tot oud met een fysieke en/of psychische beperking.

2) **Hoofdstuk 1**

- a) Wij zouden het op prijs stellen als bij pt. 1.3 wordt opgenomen dat de gezamenlijke Wmo-(advies)raden een substantiële bijdrage voor de totstandkoming van dit document hebben geleverd.
- b) Nieuwe aanbieders moeten de mogelijkheid krijgen om mee te doen en een gunning te krijgen óók voor 2015. Hoe moet anders een nieuwe aanbieder in 2016 wel aan de eisen kunnen voldoen als ze in 2015 geen diensten mogen leveren. Stel hiervoor dan aanvullende controleerbare eisen.

3) **Hoofdstuk 2**

Transparantie is een belangrijk item in dit proces als het gaat om communicatie etc. Het verbaast ons dan ook dat de opening van de offertes niet openbaar is. Wij stellen voor de opening van de offertes door een onafhankelijk persoon, bijvoorbeeld een notaris, te laten doen, waarbij de inschrijvers aanwezig kunnen zijn.

4) **Hoofdstuk 3**

De juridische juiste rol van hoofdaannemer en onderaannemer dient duidelijk aangegeven te worden en duidelijk moet worden aangegeven wie de gesprekspartner is. Daarnaast constateren wij bij een aanbesteding door een consortium of een vereniging of stichting, door de deelnemers hieraan in de offerte vrijwel hetzelfde moet worden aangeleverd als dat ze individueel aanbesteden. Wij vragen u te dit te vereenvoudigen.

5) **Hoofdstuk 4**

a) Pt. 4.1 Algemeen.

- i) De transformatie van zorg naar participatie staat in dit hoofdstuk als uitgangspunt genoemd. We spreken hier onder andere over kwetsbare groepen die nét niet of niet meer intramurale zorg krijgen. Hiervoor gelden andere transformatie-eisen als voor lichtere gevallen. Dit leidt er in de omschrijvingen van de mogelijkheden voor transformatie toe, dat zaken die niet vanzelfsprekend zijn door de inkoper als vanzelfsprekend worden gezien.

Wij adviseren om de mogelijkheden voor transformatie te noemen, zonder daarbij beschrijvingen en voorbeelden te noemen. Deze zijn nooit volledig en zijn in de praktijk zeer cliëntgericht en situationeel bepalend.

Wie bepaalt overigens waar transformatie mogelijk is en hoe wordt dit getoetst? Wij zien dit graag terug in het inkoopdocument.

- ii) Bij het vervangen van individuele begeleiding door groepsbegeleiding, is de vraag wie dat bepaalt en hoe wordt het dan geregeld? Als duidelijk is wie dat bepaalt, willen wij dit in het document terug zien.
- iii) In het onderwerp 'Toegang' van pt. 4.1 lijkt het erop dat er allerlei gesprekken plaatsvinden waaronder het 'keukentafelgesprek'. In 4.2 geeft het document aan, dat vaststelling van het arrangement vooraf is gegaan door het keukentafelgesprek. Wij adviseren beide beschrijvingen eenduidig te maken en niet meer tekst te gebruiken dan nodig is om eenvoudig weer te geven waar het om gaat en daarmee verwarring te voorkomen.
- iv) Overigens er is al aangegeven dat een algemene voorziening voor de maatwerkvoorziening gaat. Waarom dan expliciet moet worden beschreven dat een maatwerkvoorziening niet vrij toegankelijk is, lijkt ons overbodig. Iemand krijgt een voorziening of niet. In het ene geval is het een algemene voorziening in het andere een maatwerkvoorziening.
- v) Bij toegang wordt eveneens gesproken over een eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening. Om gelijkheid te bevorderen zijn wij van mening dat altijd bij een Wmo-voorziening een eigen bijdrage (inkomensafhankelijk) moet gelden en niet exclusief voor cliënten met een maatwerkvoorziening.
- vi) Dichtbij de ondersteuning bij de cliënt organiseren is het uitgangspunt. Dit beperkt echter de keuzevrijheid van de cliënt. Ook al is het een algemene voorziening waar een cliënt gebruik van moet maken, blijft maatwerk op zijn plaats en dat kan heel goed buiten de eigen woonplaats zijn. Een voorbeeld is levensbeschouwelijke voorzieningen.

b) Pt. 4.2.1. Begeleiding individueel Wmo 2015

- i) Het lijkt erop dat de formulering van dit onderwerp teveel op ouderen is gericht. De onderwerpen beschrijven levert een schijn duidelijkheid op. Wij zien bijvoorbeeld geen specifieke noodzakelijke ondersteuning voor de jeugd terug. Zintuiglijke en psychosociale

behoeften moeten als onderwerpen worden benoemd, en dan ook in beeld worden gebracht evenals de behoefte aan sociale contacten, relatieproblematiek, systeemaanpak, sociaal netwerk, sociaal emotioneel, gezinsaanpak etc.

Zo kunnen nog een aantal onderwerpen worden opgesomd.

- ii) Het lijkt er in dit document op dat begeleiding individueel een kortdurend karakter heeft. De praktijk hierin bewijst dat dit veelal niet het geval is en dit niet als een algemeenheid kan worden gesteld. Wij adviseren u dit aan te passen.
- iii) In dit kader missen wij begeleiding bij coping/ het verwerken door omgeving en netwerk van de problematiek.
- c) Pt. 4.2.2. Begeleiding groep Wmo 2015
Ook hier wordt een beschrijving gegeven wat de inkoper verwacht echter is dit overzicht volledig? Als onderwerpen en activiteiten niet genoemd zijn wat gebeurt er dan?
Wij adviseren u hiermee flexibel mee om te gaan, om zodoende het optimale voor de cliënt te bereiken. Deze flexibiliteit moet in het inkoopdocument uitdrukkelijk genoemd zijn.
Ook hier wordt gesproken dat in principe begeleiding kortdurend is. Evenals bij begeleiding individueel wijzen wij erop dat dit veelal niet het geval is, inkooptechnisch klinkt het prima maar de realiteit is anders en kan hierbij waarschijnlijk niet de boogde 'winst' worden geboekt.
- d) In algemeenheid missen we hier bij de voorzieningen de inloopfunctie GGZ.
- e) De module ondersteuning bij ADL staat niet op de juiste plaats. Het onderwerp staat na de omschrijving 'Kortdurend verblijf' aan het eind van pt. 4.2.5. en hoort waarschijnlijk aan het eind van pt. 4.2.2. 'begeleiding groep' te staan.

6) Hoofdstuk 5

- a) Pt.5.3. Hier wordt gesteld dat de opdrachtgever minimale kwaliteitseisen stelt enz.
Wij zijn van mening dat deze vooraf bekend moeten zijn en vóór contractering al moeten vastliggen. Het 'onderweg' werken aan de spelregels zorgt voor onduidelijkheid bij de aanbieders. Wij adviseren vooraf in het contract helder te maken welke kwaliteitseisen er worden gesteld.
- b) Bij de eisen voor de opdrachtgever stellen wij voor op te nemen dat de aanbieder het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking van toepassing verklaart voor dit offerteaanvraagdocument.
- c) Pt. 5.3.1. Hier wordt het woord kanteling gebruikt bij 'Kanteling naar lichtere vormen van ondersteuning'. Binnen de Wmo en welzijn nieuwe stijl wordt dit woord gebruikt om de verandering van aanbod naar vraaggericht te duiden. Wij adviseren hier een ander woord te gebruiken om verwarring te voorkomen.
In deze eisen missen wij het doel dat goede zorg en tevreden cliënten het resultaat moet zijn.
- d) Over de beschrijving van de perceelindeling hebben we onder 1.a geadviseerd dit duidelijker te maken.
- e) Pt. 5.3.3. Ten aanzien van gegevensuitwisseling adviseren wij u 'anderszins' te vervangen voor een 'ander gestandaardiseerd systeem'. Een gestandaardiseerd systeem zorgt dat gegevens uitwisselbaar zijn zonder extra vertaalslag, en is koppeling naar het CAK mogelijk.
Over het jaarlijks onderzoek naar hoe de cliënten de kwaliteit ervaren vragen wij de gemeenten helder te definiëren welke gegevens de opdrachtnemer hiervoor moet aanleveren, aan wie die moet worden verstrekt en hoe één en ander wordt georganiseerd. Tevens dient te worden aangegeven wat de uitkomst van het onderzoek voor de opdrachtnemer zelf betekent.
- f) Pt. 5.3.4. Wij adviseren ten aanzien van de kwaliteitseisen niet een HKZ model als uitgangspunt te nemen, maar de normale alledaagse situatie. Het gaat om het resultaat en niet om de 'papieren' werkelijkheid. Stel meetbare eisen. In de aanbiedersomgeving hekelt iedereen de eisen die het zorgkantoor stelt en de administratieve werklast die dat met zich meebrengt. Het is zaak om niet in deze administratieve valkuil te vervallen.
- g) Pt.5.5. Betreffende de monitoring hebben we onder pt. 1.b. en 1.f onze visie verwoord.

Tot slot adviseren wij u het document met een begeleidende brief te voorzien waarin wordt aangegeven dat er een gemeenschappelijk probleem ligt, dat tot een gemeenschappelijke oplossing moet worden gekomen. Geef ook in deze brief aan dat er momenten van overleg kunnen en moeten zijn, waar mogelijke bijstellingen kunnen worden besproken.

De gezamenlijke WMO-(advies)raden maken zich zorgen over de administratieve werklast die het gestelde in dit document met zich meebrengt en adviseert dringend dit tot een uiterste minimum te beperken.

2 juni 2014